

Nr 120.

Av herr Lindman m. fl., *angående utförselbevis för spannmål.*

Det torde vara en för vår självförsörjning och vårt oberoende riksviktig angelägenhet, att inom vårt land garantier skapas för odling av spannmål, särskilt vad denna avser brödsäd. Statsmakternas ingripande härvidlag måste alltid påräknas. Detta bör främst inrikta sig på att vid konkurrensen från utlandet å spannmål kunna tillförsäkra de svenska odlarna sådant försäljningspris på den inhemska marknaden, att detta dels kan stå i en rätt relation till gängse inom landet varande produktionsförhållanden, dels kan uppväga de lägre befraktningskostnader, som ofta äro till finnandes å spannmål vid import i motsats till desamma vid befraktning inom landet. Förhållandena på spannmålsmarknaden under de senaste åren ha i dessa hänseenden givit oss rika erfarenheter. Statsmakterna ha ju även sökt att under krigsåren skapa en för vårt land tillräcklig inhemsk spannmålsodling. Denna statsmakternas strävan, som särskilt var påkallad under tider, då självförsörjningsproblemet stod i förgrunden, synes oss dock på intet sätt böra avbrytas, utan målmedvetet fasthållas till gagn för hela landet nu och för framtiden.

Det skydd för den inhemska odlingen av spannmål, råg, vete och korn, som numera utgår i form av åsatta tullar, har under de f. n. rådande förhållandena på spannmålsmarknaden icke visat sig tillfyllest. Redan före världskriget var det känt, att spannmålstullarna icke alltid verkade med sitt fulla belopp. Förhållandena härutinnan framträda nu än tydligare. Med detta vilja vi dock icke hava sagt, att tullarna, såsom varaude i viss grad ineffektiva, böra avskaffas, tvärtom vilja vi med skärpa framhålla tullarnas nödvändighet för spannmålsodlingens skyddande, men vi vilja endast belysa huru till följd av omständigheter åtgärder böra vidtagas för att den inhemska marknaden, till förfång för själva odlingen, icke skall lida avbräck.

En av orsakerna, varför tullskyddet ej till fullo har kunnat utnyttjas, är den, att den importerade spannmålen anses äga en bättre

bakningsförmåga än den inom landet producerade. Den inhemska förädlingen av våra brödsädessorter har dock numera inriktat sig på att utjämna denna olikhet, varför härigenom tullskyddet bättre torde kunna komma att utnyttjas. Vad som dessförutom i hög grad bidragit till att göra nuvarande tullskydd ineffektivt är utan tvivel den under de sista åren så uppmärksammade importen av mjöl. Denna import har nämligen icke endast varit till nackdel för det inhemska spannmålspriset, utan den har dessutom givit anledning till minskade arbetstillfällen vid förmalning hos de svenska kvarnarna. Att denna import av utländskt mjöl kunnat äga rum är uppenbart beroende därav, att det nu gällande relationstalet emellan tullen å malen spannmål och den å mjöl icke är avpassad med lämplig hänsyn till nuvarande förhållanden å såväl kvalitet som förmalningskostnader. Härigenom ställer det sig fördelaktigare att använda det färdiga, utländska mjölet än förmalningsprodukten från de inhemska kvarnarna, och har en följd härav blivit, att dessa senare, för att kunna upprätthålla konkurrensen med det utländska mjölet, underbetalar den inhemska spannmålen.

För att råda bot på dessa missförhållanden, ävensom för att i övrigt ernå ett för den inhemska marknaden avpassat spannmålspris, måste åtgärder vidtagas beträffande tullsatsernas reglering av nog så genomgripande natur, vilka böra föregås av en noggrann undersökning, innan definitivt förslag kan framläggas till riksdagens antagande. Denna undersökning har icke varit oss möjlig att verkställa, men hava vi all anledning förmoda, att den av Kungl. Maj:t tillsatta tull- och traktatkommittén har sin uppmärksamhet inriktad på denna fråga, samt att nämnda kommitté i sinom tid kommer att avgiva det förslag till spannmålsodlingens skyddande, som en väl avvägd tullagstiftning kan bjuda.

Emellertid finnes vid sidan härav en ytterligare väg att gå; vi avse härvid systemet med utförselbevis för ernående av ökad avsättning av den svenska brödsäden. I föreliggande fråga hava helt nyligen särskilt tillkallade sakkunnige avgivit sitt betänkande, därvid sakkunniges majoritet föreslagit införandet av utförselbevis för råg, vete och korn såsom den närmast till hands liggande åtgärd, som skulle möjliggöra för den svenska brödsädesproduktionen att finna avsättning å spannmål till priser, som så nära som möjligt ansluta sig till världsmarknadspriset, med tillägg av gällande importtull.

Då vi taga för givet att Kungl. Maj:t kommer att för riksdagen framlägga förslag i enlighet med sakkunnigeutlåtandet, men vi före motionstidens utgång därom sakna kännedom, hava vi, då vi för vår del vilja ansluta oss till detta av sakkunniges majoritet framlagde förslag

ansett oss nu böra hos riksdagen motionsvis upptaga förberörda fråga, oavsett den lösning, som framdeles kan bliva bestämd genom en förbättrad tullagstiftning i det syfte vi ovan framfört.

Då det skulle bliva alltför vidlyftigt att ange skälen för utförelsebevisens införande samt sättet för dess tillämpning, och detta dessutom endast skulle bliva ett upprepande av vad de sakkunnige därutinnan anför, må det tillåtas oss att få hänvisa till det betänkande, som avgivits.

På grund av vad sålunda anförts, få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta om införandet av utförelsebevis för råg, vete och korn i överensstämmelse med det förslag, som av tillkallade särskilda sakkunnige genom dess majoritet blivit avgiven.

Stockholm den 21 januari 1923.

Arvid Lindman.

<i>P. Nilsson</i> i Bonarp.	<i>Richard Hermelin.</i>	<i>John Jönsson,</i> Boa.
<i>David Norman.</i>	<i>David Pettersson.</i>	<i>Edv. Lithander.</i>
<i>Nils Holmström.</i>	<i>A. P. Gustafsson.</i>	<i>L. L. Lorichs.</i>
<i>A. Henrikson.</i>	<i>N. E. Nilsson.</i>	<i>Carl Ros.</i>
<i>O. A. Ernfors.</i>	<i>Oscar Lundquist.</i>	<i>Gustaf A. Gustafsson.</i>
<i>Bj. Holmgren.</i>	<i>C. O. Johanson.</i>	<i>Cornelius Olsson.</i>
<i>Carl Arv. Andersson.</i>	<i>Erik Laurén.</i>	<i>Erik Uddenberg.</i>
<i>Axel Eurén.</i>	<i>J. Fjellman.</i>	<i>Dan. Poppius.</i>
<i>Cl. Lindskog.</i>		<i>Karl Magnusson.</i> Skövde.
